at de gamle Ideer om, hvad Kvinder evner og ikke evner, nu vil dukke op og søge at gøre sig gældende ved Fordelingen af Udvalgsarbejdet efter Valget i Marts. Det bør derfor fremhæves, *at den ny kommunale Valglov i Princippet har brudt med tidligere gældende Fordomme ved at gøre Mænd og Kvinder ligestillede.* Og det vil sikkert være klogest og retfærdigst at erindre dette, naar man nu skrider til efter fornuftigt Skøn at tildele de kvindelige Byraadsmedlemmer de Hverv, hvorved de hver især efter deres Egenskaber og Kundskaber bedst vil kunne tjene og gavne Samfundet.

Ringsted, Januar 1909.

Clinny Dreyer.

Hvad skal Kvinderne paa Landet med den kommunale Valgret?

Det Spørgsmaal hører man jævnlig i denne Tid. Selv fra energiske, socialt interesserede Kvinder lyder det: Manden passer det kommunale Arbejde godt nok, og vor Tid er i Forvejen saa optaget, at vi umulig kan paatage os mere. Saadan har det imidlertid altid lydt, naar en Samfundsklasse efter Aarhundreders hævdvundne Udelukkelse fra Borgerrettigheder og Pligter, skal til at varetage dem. Det Spørgsmaal er kun et yderligere Bevis paa, hvor den Umyndighedstilstand, som vi Kvinder hidtil har levet under, har sløvet selv de klogeste og dygtigste. Nu klynger de sig til Ansvarsløshedens Magelighed i Stedet for at rette sig og sige: Har vi faaet Rettighederne, skal vi ogsaa nok forstaa at bruge dem til Gavn for Samfundet og os selv.

Paa et Punkt af det kommunale Arbejde, Skolevæsenet, har Kvinderne imidlertid i mange Aar savnet og ønsket den Indflydelse, som de nu har faaet. Hvor er det ikke unaturligt og ufatteligt, at vi Mødre hidtil ikke har haft mindste Indflydelse paa de Skoler, hvori vore Børn *skal* tilbringe saa betydningsfuld og stor en Del af deres Barndom eller paa Valget af de Lærere, der skal vejlede dem. Og naar Mændene i Aarenes Løb har givet den ene Skolelov efter den anden og ufravigelig er lige utilfredse med Skolerne, mon det saa ikke for en væsentlig Del ligger i, at de ikke ene magter den Sag, der maa de have Kvinderne med for at naa et tilfredsstillende Resultat. Vel giver den kommunale Valgret og Valgbarhed ingen Indflydelse paa selve Lovene, men saa meget mere paa, hvorledes de føres ud i Praksis, da dette i Landkommunerne væsentlig beror paa Sogneraadene. De indstiller bl. a. til Lærer- og Lærerindeembederne. de vælger de Skolekommissionsmedlemmer, der i Forening med Sognepræsten fører det nærmeste Tilsyn med Skolerne, de varetager Skolebygningernes Vedligeholdelse — under Skoledirektionens Tilsyn — og de har stor Indflydelse paa, hvor eventuelle nye Skoler i en Kommune skal ligge, om der skal være særlige Pigeskoler eller ej, o. s. v. To Ting bør Kvinderne straks arbejde for, hvor de kommer i Sogneraadene og disse Ting endnu fattes: rationel Gymnastikundervisning for Drenge og Piger, samt tidssvarende Haandgerningsundervisning for Piger, saa utroligt det lyder er der endnu Kommuner, hvor de 2 Ting savnes. En anden Side af vort Kommunalvæsen har i de senere Aar undergaaet en gennemgribende Forandring, det kommunale Forsørgelsesvæsen. Fra det Øjeblik man begyndte at give Love, der tog Sigte paa, at Kommunen i flere Tilfælde burde hjælpe sine Beboere uden samtidig brutalt at berøve dem deres Borgerrettigheder, fra det Øjeblik har vi faaet den ene humane Lov efter den anden, der mere end andre Love fordrer Forstaaelse og Takt hos dem, der skal arbejde med dem. Og som Hr. Sogneraadssekretær N. Pedersen i sin udmærket saglige Artikel i sidste Nr. af »Kvindevalgret« gør opmærksom paa, det er særlig ved den kommunale Fattigpleje, vi Kvinder kan gøre Gavn; en kvindelig Fattigforstander har absolut bedre Betingelser for at kunne udføre sine Pligter tilfredsstillende end en mandlig. Det 20. Aarhundredes Fattigforstander har heldigvis helt andre Pligter end i gamle Dage, hvor hans Dygtighed væsentligst bedømtes efter, hvor mange Familier det i hans Funktionstid kunde lykkes ham at »sætte over« paa andre Kommuner. Det, at blive narret en Familie paa, ansaas som ligesaa stor en Skam som at blive snydt i en Handel, og Skammen kunde kun aftvættes ved at gøre Gengæld. Nu har imidlertid Alderdomsunderstøttelsesloven, den ny Tuberkuloselov, Loven om Tilsyn med Plejebørn, den kommunale Hjælpekasselov, Loven om Værgeraadet (hvis 3 Medlemmer vælges af Sogneraadet, 1 af dets Midte og 2 blandt Kommunens Mænd og Kvinder), o. s. v. givet vore Dages kommunale Forsørgelsesvæsen et helt andet Udseende. Og ind i dette ny Billede passer Kvinderne som Fattigforstandere. En Levning fra de gamle Tider findes endnu i mange Kommuner, Fattiggaardene og Fattighusene mon de ikke ogsaa mange Steder kunde trænge til kvindelig Kontrol — idetmindste hvad Renlighedsforholdene angaar.

Foruden disse 2 — utvivlsomt vigtigste — kommunale Opgaver, er der en Mængde andre, hvoraf Hr. Pedersen i føromtalte Artikel giver en god Oversigt, og hvor vi Kvinder næppe foreløbig kan gøre nogen væsentlig Nytte. Men Arbejdet i det kommunale Skole- og Forsørgelsesvæsen er i vore Dage saa omfattende, at det, at vi der straks kan gøre Fyldest, i Virkeligheden er fuldgyldigt Svar paa: hvad vi skal med den kommunale Valgret og Valgbarhed.

Forresten mener jeg slet ikke, at disse andre kommunale Pligter, som f. Eks. Vejvæsenet, Jordtaksation o. lign. ligger Kvinderne paa Landet saa fjærnt. Mon en Hustru, der i en Menneskealder har været sin Mands Medhjælp i Bedriften, eller maaske endog som Enke i flere Aar har styret den, ikke ogsaa snart kan lære at bedømme Vejmateriale eller et Stykke Jords Værdi eller være med til at lægge Ligningen o. s. v. Ja, det kan hun sikkert, man maa nemlig huske paa, at paa Landet har der i Generationer hersket et Arbejdsfællesskab mellem Mand og Hustru, som først er blevet almindeligt i Byerne i de senere Aar, og det Arbejdsfællesskab har mange Steder udviklet sig til — efterhaanden som Manden har faaet